

cramento tribuitur, si constitutis tantum Paschæ et Pentecostes diebus, solemnî cæremonia baptismum suscipiant.

Baptismus adultis quando non differendus.

XXXVII. Sed interdum tamen baptismi tempus iusta aliqua et necessaria de causa differendum non est veluti si vitæ periculum instare videatur ac præsertim si illi abluendi sint (a), qui jam fidei mysteria plene peceperint; quod quidem Philippum et Apostolorum principem fecisse satis constat, cum alter Candacis reginæ eunuchum, alter Cornelium nulla interposita mora, sed statim ut se fidem amplecti professi sunt, baptizavit.

Debent velle baptismum qui baptizantur.

XXXVIII. Docendum præterea et populo explicandum erit, quomodo affecti esse debent qui baptizandi sunt. In primis itaque opus est, ut velint propositumque illis sit baptismum suscipere, nam cum unusquisque in baptismo peccato moriatur, et novam vivendi rationem, et disciplinam suscipiat, æquum est, non invito cuiquam aut recusanti, sed illis tantum, qui sponte sua et libenti animo accipiunt baptismum præberi. Quare ex sancta traditione (b) semper servatum animadvertimus, ut nemini baptismus ministretur, nisi prius interrogatus fuerit an velit baptizari. Nec vero in pueris quoque infantibus eam voluntatem deesse existimandum est, cum Ecclesiæ voluntas, quæ pro illis spondet, obscura esse non possit.

Amentes an et quando baptizandi.

XXXIX. Præterea, amentes et furiosos, qui cum

(a) Act. 8, 33 et 10, 43. — (b) Aug. lib. de Pœn. med., c. 2, D. Thom. 3 p., q. 65, 5, 7.

aliquando compotes mentis essent, in insaniam deinde inciderunt, ut qui eo tempore nullam baptismi suscipiendi voluntatem habeant, nisi vitæ periculum immineat, baptizandos non esse; cum autem in vitæ discrimine versantur si antequam furere inciperent, ejus voluntatis significationem dederunt, abluendi sunt, sin minus a baptismi administratione abstinendum est (a). Idemque judicium de dormientibus fieri debet. Quod si in mentis potestate nunquam fuerunt, ita ut nullum rationis usum habuerint, eos in fide Ecclesiæ non secus ac pueros, qui ratione carent, baptizandos esse, Ecclesiæ auctoritas et consuetudo satis declarat.

Tria in adultis baptizandis requisita. Fides.

XL. Verum præter baptismi voluntatem, fides etiam ea ratione, qua de voluntate dictum est, ad consequendam sacramenti gratiam maxime necessaria est. Etenim Dominus et Salvator noster docuit: (b) Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit.

Pœnitentia. Propositum non peccandi.

Deinde, ut quemlibet admissorum scelerum et male actæ vitæ pœniteat, atque ut idem in posterum a peccatis omnibus abstinere statuat opus est; aliter enim qui ita baptismum peteret, ut tamen peccandi consuetudinem nollet emendare, omnino repellendus esset; nihil enim baptismi gratiæ et virtuti adeo repugnat quam eorum mens et consilium qui nullum unquam peccandi finem sibi constituunt. Cum itaque baptismus ob eam rem expetendus sit, ut Christum induamus et cum eo conjungamur, plane constat merito a sa-

(a) D. Thom. 3 p., q. 86, art. 12. — (b) Marc, 16, 16.

cra ablutio rejiciendum esse, cui in vitiiis et peccatis perseverare propositum est; præsertim vero quia nihil eorum quæ ad Christum et Ecclesiam pertinent, frustra suscipiendum est, inaneque baptismum, si justitiæ et salutis gratiam spectemus, in eo futurum esse satis intelligimus, (a) qui secundum carnem ambulare, non secundum spiritum cogitat; et si quod ad sacramentum pertinet, perfectamque rationem sine ulla dubitatione consequitur, si modo cum rite baptizatur, in animo habeat id accipere quod a sancta Ecclesia administratur. Quamobrem princeps Apostolorum magnæ illi hominum multitudini, qui, ut ait Scriptura, compuncti corde; ab eo et a reliquis Apostolis, quid sibi faciendum esset, quæsiverant, ita respondit: (b) Pœnitentiam agite, et baptizetur unusquisque vestrum; et alio loco: (c) Pœnitementini, inquit, et convertimini, ut deleantur peccata vestra. Item beatus Paulus, ad Romanos scribens: (d) aperte ostendit ei, qui baptizatur, omnino moriendum esse peccatis: quare nos monet ne exhibeamus membra nostra arma iniquitatis peccato, sed exhibeamus nos Deo, tanquam ex mortuis viventes.

Hæc doctrina de baptismo quam utilis.

XLI. Hæc vero si fideles sæpe meditati fuerint, primum quidem summam Dei bonitatem vehementer admirari cogentur, qui nihil tale merentibus, tam singulare et divinum baptismi beneficium sola sua misericordia adductus tribuit: deinde, cum sibi ante oculos proponent, quam aliena esse debeat ab omni crimine eorum vita qui tanto munere ornati sunt; illud etiam in pri-

(a) Rom. 8, 1. — (b) Act. 2, 58. — (c) Act. 5, 19. — (d) Rom. 6, 11.

mis a christiano homine requiri facile intelligent, ut quotidie tam sancte et religiose traducere vitam studeant, perinde ac si ea ipsa die baptismi sacramentum et gratiam consecuti essent. Quanquam ad inflammandos veræ pietatis studio animos nihil magis proficiet, quam si pastores accurata oratione explicaverint quomodo sint baptismi effectus.

Primum baptismi effectus peccatorum remissio.

XLII. De his igitur quoniam sæpe agendum est ut fideles magis perscipiant se in altissimo dignitatis gradu positos esse, nec se ab eo deici ullis adversarii insidiis, vel impetu, ullo unquam tempore patiantur: hoc primum tradere oportet, peccatum, sive a primis parentibus origine contractum, sive a nobis ipsis commissum, quamvis etiam adeo nefarium sit ut ne cogitari quidem posse videatur, admirabili hujus sacramenti virtute remitti et condonari: Id vero multo ante ab Ezechiale prænnuntiatum est, per quem Dominus Deus ita loquitur: (a) Effundam super vos aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris. Et Apostolus ad Corinthios, post longam peccatorum enumerationem subjicit: (b) Et hæc quidem fuistis; sed abluti estis, sed sanctificati estis. Atque hanc doctrinam perpetuo a sancta Ecclesia traditam esse perspicuum est. Sanctus enim Augustinus, (c) in libro quem de baptismo parvulorum conscripsit, ita testatur: Generante carne tantum contrahitur peccatum originale; regenerante autem spiritu, non solum originalium, sed etiam voluntariorum peccatorum fit remissio; et sanctus Hieronymus ad Ocea-

(a) Ezech. 56, 25. — (b) 1 Cor. 6, 11. — (c) Lib. 1 de Peccat. meritis et remiss. c. 15,

num (a). Omnia, inquit, in baptisate condonata sunt crimina. Ac ne dubitare amplius ea de re cuiquam liceret, post aliorum conciliorum definitionem, sacra etiam Tridentina Synodus idem declaravit (b), cum anathema in eos decrevit, qui aliter sentire auderent, quive asseverare non dubitarent, quamvis peccata in baptismo remittantur ea tamen prorsus non tolli, aut radicibus evelli, sed quodam modo abradi, ita ut peccatorum radices animo infixæ adhuc remaneant. Namque, ut ejusdem sanctæ Synodi verbis utamur, in renatis nihil odit Deus: quia nihil damnationis est his qui vere (c) consepulti sunt cum Christo per baptisma in mortem (d), qui non secundum carnem ambulant, sed (e) veterem hominem exuentes, et novum, qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti sunt. *De hoc effectu baptismi vide insuper Aug. lib. 1. contra duas Epist. Pelag. c. 15, et l. 5, c. 5, in Enchir. c. 64, et lib. 1. de Nupt. et Concup. c. 25. Item Greg. lib. 9. Ep. 59. Concil. Vienn. et Florent. in mater. de Sacramento.*

Concupiscentia in baptizatis remanens non est peccatum.

XLIII. Ac fateri quidem oportet, sicut eodem loco ipsius Synodi auctoritate decretum est, in baptizatis concupiscentiam vel fomitem remanere: sed illa vere peccati rationem non habet; nam ex divi quoque Augustini sententia, in parvulis baptizatis concupiscentiæ reatus absolvitur, ad agnem relinquuntur, atque idem (f) alibi testatur:

(a) Epist. 85 ante medium. — (b) Sess. 5, can. 5. — (c) Rom. 6, 4. — (d) Rom. 8, 1. — (e) Eph. 4, 22. — (f) Aug. lib. 2, de Pecc. mer. et remiss. c. 4.

Concupiscentiæ reatus in baptisate solvitur, sed infirmitas manet, concupiscentia enim quæ ex peccato est nihil aliud est, nisi animi appetitio natura sua rationi repugnans; qui tamen motus si voluntatis consensum aut negligentiam conjunctam non habeat, a vera peccati natura longe abest. At cum divus Paulus inquit: (a) Concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret: non concupisces; ex his verbis, non ipsam concupiscendi vim, sed voluntatis vitium intelligi voluit. Eandem doctrinam tradidit divus Gregorius (b), ita scribens: Si qui sunt qui dicant peccata in baptismo superficie tenus dimitti, quid est hac prædicatione infidelius? cum per fidei sacramentum anima peccatis radicibus absoluta, soli Deo inhæreat. Atque ad eam rem demonstrandam Salvatoris nostri testimonio utitur, cum apud sanctum Joannem ait (c): Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet: sed est mundus totus.

Figura baptismi.

XLIV. Quod si cui expressam hujus rei figuram et imaginem libet intueri, proponat sibi ad contemplandam Naaman Syri leprosi historiam, qui cum septies Jordanis aqua se abluisset, testante Scriptura, ita (d) a lepra mundatus est, ut ejus caro, caro pueri videretur. Quare baptismi proprius effectus est peccatorum omnium, sive originis vitio, sive nostra culpa contracta sint, remissio, cujus rei causa a Domino et Salvatore nostro institutum esse clarissimis verbis Apostolorum princeps, ut alia testimonia omittamus, explicavit cum inquit (e): Pœnitentiam agite, et baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu

(a) Rom. 7, 7. — (b) Lib. 9, Regist. Epist. 59. — (c) Joan. 13, 10. — (d) 4 Reg. 5, 14. — (e) Act. 2, 38.

Christi in remissionem peccatorum. *De Concupiscentia remanente in baptizatis vide Aug. lib. 1 de Pecc. merit. et remiss. c. 39. Item, lib. 1, contra duas Epist. Pelag. c. 13, lib. 5, c. 3 in medio, et lib. 1 de Nupt. et Concupisc. c. 23 et 25. Item, lib. 6 contra Julian. q. 5, et de verb. Apost. Serm. 6.*

Secundus baptismi effectus, pœnæ peccatis debite remissio.

XLV. Jam vero, in baptismo non solum peccata remittuntur, sed peccatorum etiam et scelerum pœnæ omnes a Deo benigne condonantur : nam etsi omnibus sacramentis hoc commune est, ut per illa virtus passionis Christi Domini communicetur ; de solo tamen baptismo dictum est ab Apostolo, nos per ipsum (a) Christo commori, et sepeliri. Ex quo sancta Ecclesia semper intellexit, sine maxima sacramenti injuria fieri non posse, ut ei qui baptismo expandus sit ejusmodi pietatis officia, quæ usitato nomine sancti Patres opera satisfactionis vocarunt imponantur. *Quod pœnæ peccatis debite remittantur in baptismo, vide Ambros. in c. 11, ad Rom. Aug. lib. 1, de Nupt. et Concupisc. c. 33, et in Ench. c. 4. D. Thom. p. 3, q. 69, art. 2, unde nec ulla est imponenda penitentia Gregor. lib. 7 Regist. Epist. 24, et habetur de Consecral. distinct. 4, cap. Ne quod absit. D. Thom. 5 p. q. 68, art. 5.*

Ad quid ante baptismum opera penitentiae.

XLVI. Nec vero, quæ hoc loco traduntur, veteris Ecclesiæ consuetudini adversantur : quæ olim judeis, cum baptizarentur, præcipiebat ut quadraginta continuos dies jejunarent : neque enim

(a) Rom. 6, 3, 4. Col. 2, 12.

illud institutum ad satisfactionem pertinebat : sed qui baptismum percepissent, ea ratione ad-monebantur, ut sacramenti dignitatem venerantes, jeuniis et orationibus aliquandiu sine intermissione operam darent.

Pœnæ quæ in baptismo non remittuntur.

XLVII. Sed quamquam in baptismo pœnas peccatorum condonari exploratum esse debet, ab eo tamen pœnarum genere, quæ civilibus judiciis ob grave aliquid scelus persolvendæ sunt, nemo liberatur, ita ut qui morte dignus sit, per baptismum a pœna quæ legibus constituta est, eripiatur. Tametsi vehementer laudanda esset eorum principum religio et pietas, qui eam quoque animadversionem, ut Dei gloria in suis sacramentis illustrior fieret, sotentibus remitterent ac condonarent. Efficit præterea baptismus post hujus vitæ curriculum pœnarum omnium, quæ originale peccatum consequuntur, liberationem : siquidem merito mortis Domini factum est, ut hæc consequi possemus. Baptismo autem, ut supra dictum est, ei commorimur. Si enim, ut inquit Apostolus, (a) complantati facti sumus similitudini mortis ejus, simul et resurrectionis erimus.

Cur post baptismum ad omni vitæ miseria non liberemur.

XLVIII. Quod si quærat aliquis cur statim post baptismum in hac etiam mortali vita his incommodis non careamus atque ad perfectum illum vitæ gradum in quo Adam primus humani generis parens ante peccatum collocatus fuerat, sacre ablutionis virtute non transferamur : id qui-

(a) Rom. 6, 5.

dem duabus potissimum de causis factum esse respondebitur.

Prima ratio. — Quorum prima est quod nobis, qui per baptismum Christi corpori conjuncti, atque ejus membra effecti sumus, plus aliquid dignitatis tribuendum non erat, quam ipsi capiti nostro tributum esset. Cum igitur Christus Dominus, etsi ab initio ortus sui gratiæ et veritatis plenitudinem habuit, tamen humanæ naturæ fragilitatem, quam suscepit, non ante deposuit quam passionis tormenta, et mortem pertulit, ac deinde ad immortalis vitæ gloriam resurrexit: quis miretur, cum videat fideles, qui jam per baptismum cælestis justitiæ gratiam adepti sunt, adhuc tamen caduco et fragili corpore vestiti, ut postquam multis laboribus pro Christo perfuncti, et morte obita denuo ad vitam revocati fuerint, tandem digni sint, qui cum Christo ævo sempiterno perfruantur?

Secunda ratio. — Altera vero causa, cur in nobis post baptismum infirmitas corporis, morbus, dolorum sensus, concupiscentiæ motus relinquuntur, illa est, ut scilicet tanquam segetem et materiam virtutis haberemus, ex qua deinde uberiorem gloriæ fructum atque ampliora præmia consequeremur; nam cum patienti animo vitæ incommoda omnia toleramus, pravasque animi nostri affectiones sub rationis imperium, divina ope subjicimus, certa spe niti debemus, fore ut, si cum Apostolo (a) certamen bonum certaverimus, cursum consummaverimus, fidem servaverimus, repositam quoque justitiæ coronam reddat nobis Dominus in illa die justus judex. Sic vero etiam cum filiis Israel videtur Dominus egisse: quos etsi, ab Ægyptiorum servitute, Pharaone at-

(a) 2 Tim. 4, 7.

que ejus (a) exercitu in mare demerso, liberavit, tamen non statim in beatam illam promissionis terram introduxit, sed prius in multis variisque casibus exercuit: ac deinde, cum eos in promissæ terræ possessionem misisset, ceteros quidem incolas e patriis sedibus exturbavit: quasdam (b) vero nationes reliquas fecit quas delere non potuerunt, ut populo Dei bellicæ virtutis et fortitudinis exercendi occasio nunquam deesset.

Tertia ratio. — Huc accedit quod si per baptismum præter dona cælestia, quibus anima ornatur, corporis etiam bona tribuerentur, dubitari merito posset quin multo præsentis potius vitæ commoda, quam futura speratam gloriam consectantes, ad baptismum venirent: cum tamen non falsa hæc et incerta quæ videntur, (c) sed vera atque æterna, quæ non videntur, bona christiano homini semper proposita esse debeant.

Christiani non sine consolatione patiuntur.

XLIX. Sed interim tamen hujus vitæ conditio, quæ miseriarum plena est, suis voluptatibus et lætitiis non caret. Quid enim nobis, qui jam per baptismum veluti (d) palmites, insiti sumus in Christum, jucundius aut optabilius esse potest, quam, cruce in humeros nostros sublata, eum ducem sequi, nullisque aut laboribus defatigari, aut periculis retardari, quominus ad præmium supernæ vocationis Dei omni studio contendamus; alii virginitatis lauream, alii doctrinæ et prædicationis coronam, alii martyrii palmam, alii alia virtutum decorata Domino accepturi? quæ quidem præclara laudis insignia nemini darentur, nisi prius nos ipsos in hujus ærumnosæ vitæ stadio

(a) Exod. 44, 27 et d. — (b) Judic. 5, 1, 2. — (c) 2 Cor. 4, 17, 18. — (d) Joan. 15, 5.

exercuisse, atque in acie invicti stetissemus.

Tertius baptismi effectus gratiæ infusio.

I. Sed ut ad baptismi effectus oratio redeat, exponendum erit, hujus sacramenti virtute, nos non solum a malis, quæ vere maxima dicenda sunt, liberari: verum etiam eximiiis bonis et muneribus augeri. Animus enim noster divina gratia repletur, qua justî et filii Dei effecti, æternæ quoque salutis hæredes institui-mur: nam ut scriptum est, (a) qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit (b): mundatamque Ecclesiam lavacro aquæ in verbo Apostolus testatur. Est autem gratia, quemadmodum Tridentina Synodus (c) ab omnibus credendum pœna anathematis proposita decrevit, non solum per quam peccatorum fit remissio, sed divina qualitas in anima inhærens, ac veluti splendor quidam et lux, quæ animarum nostrarum maculas omnes delet, ipsasque animas pulchriores et splendidiore reddit. Atque id ex sacris Litteris aperte colligitur, cum gratiam (d) effundi dicant, eamque Spiritus sancti (e) pignus soleant appellare. *Quid sit gratia de qua hic vide August. lib. 1 de Peccat. merit. et remiss. c. 10, item de Spiritu et Littera, 28, versus finem. Bernard. Serm. 1, in Cena Domini.*

Quartus baptismi effectus, infusio virtutum.

II. Huic autem additur nobilissimus omnium virtutum comitatus quæ in animam cum gratia divinitus infunduntur. Quare, cum Apostolus ad Titum ait (f): Salvos nos fecit per lavacrum re-

(a) Marc. 16, 16. — (b) Eph. 3, 26. — (c) Sess. 6, c. 7 de Just. — (d) Tit. 3, 6, 7. — (e) Eph. 1, 14, 2 Cor. 1, 22, et 5, 5. — (f) Tit. 3, 5, 6.

generationis et renovationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per Jesum Christum Salvatorem nostrum; divus Augustinus (a) verba illa, *abundè effudit*, explanans: Nimirum, inquit, ad remissionem peccatorum, et copiam virtutum. *De hoc effectu baptismi vide Chrysost. homil. ad Neoph. et bapt. Damas. lib. 2, de fide orthodox. c. 36. Lactant. lib. 5 divin. Institut. c. 25. August. Epist. 25 ad Bonifac. item lib. 1, de Peccat. merit. et remiss. c. 29. Prosp. lib. 1 de Vocat. gent. c. 9.*

Quintus baptismi effectus, Christo capiti connectio.

III. Jam vero per baptismum, etiam Christo capiti tanquam membra copulamur et connectimur. Quemadmodum igitur a capite vis manat qua singulæ corporis partes ad proprias functiones apte exsequendas moventur: ita etiam ex Christi Domini (b) plenitudine in omnes qui justificantur, divina virtus et gratia diffunditur: quæ nos ad omnia christianæ pietatis officia habiles reddit. *Quod per baptismum Christo capiti ut membra connectantur vide August. Epist. 25. Item lib. 1, de Peccat. merit. et remiss. c. 16. Prosp. de Vocat. gent. lib. 1, c. 9. Bernard, serm. 1 in Cena Domini. D. Thom. 3 p. q. 69, art. 5.*

Difficultas in bene agendo post baptismum de unde?

Neque vero mirum cuiquam videri debet si, cum tanta virtutum copia instructi et ornati simus, tamen non sine magna difficultate et labore pias honestasque actiones inchoamus, vel certe

(a) D. Aug. Epist. 25. — (b) Joan. 1, 16.

absolvimus. Id enim ob eam rem evenit, quod virtutes a quibus actiones ipsæ proficiunt, Dei beneficio nobis donatæ non sint : sed quoniam post baptismum acerrimæ (a) cupiditatis pugna adversus spiritum relicta est, in qua tamen contentione animo frangi, aut debilitari christianum hominem non decet, cum Dei benignitate freti, optima spe niti debeamus, fore ut quotidiana recte vivendi exercitatione (b), quæcumque pudica sunt, quæcumque justa, quæcumque sancta eadem etiam facilia et jucunda videantur, hæc libenter cogitemus, hæc alacri animo agamus, ut (c) Deus pacis sit nobiscum. *Vide hac de re Aug. lib. 3. contra Julian. c. 2, et 5. Item de Peccat. merit. et remiss. lib. 1, c. 3.*

Sextus baptismi effectus, character.

LIII. Præterea, per baptismum consignamur characterem, qui ex anima deleri nunquam potest : de quo nihil est, ut plura hoc loco disserantur, cum liceat ex his quæ supra dicta sunt, cum univere de sacramentis ageretur, satis multa, quæ ad hoc argumentum pertinent in hunc locum transferre. *Vide Augusti. lib. 6. contra Donatistas, c. 1, et in Epist. Joan. Tract. 3. Trid. sess. 7.*

Baptismus non iterandus, et cur.

LIV. Sed quoniam ex characteris vi et natura, ab Ecclesia definitum est baptismi sacramentum nulla ratione iterandum esse ; ea de re fideles, ne aliquando in errores inducantur, sæpe et diligenter a pastoribus admonendi erunt. Hoc vero docuit Apostolus, inquit (d) : Unus Dominus, una fides, unum baptisma. Deinde cum Romanos

(a) Gal. 4, 17. — (b) Phil. 4, 8. — (c) 2 Cor. 13, 11. — (d) Eph. 4, 5.

hortatur, ut mortui per baptismum in Christo, caverent ne vitam, quam ab illo accepissent, amitterent, cum inquit (a) : Quod enim Christus mortuus est peccato, mortuus est semel, hæc videtur aperte significare sicut ille mori iterum non potest, ita nobis denuo mori per baptismum non licere. Quare sancta etiam Ecclesia se unum baptismum credere palam profitetur : quod quidem rei naturæ et rationi vehementer consentaneum esse, ex eo intelligitur quod baptismus est quedam spiritualis regeneratio. Quemadmodum igitur naturali virtute semel tantum generamur, et in lucem edimur : atque ut divus Augustinus ait (b), uterus non potest repeti : sic etiam una est spiritualis generatio, nec baptismus ullo unquam tempore iterandus est. *Hac de re vide Trid. sess. 7, de Baptismo can. 11 et 13, item. Concil. Carth. can. 2. Vienn. ut habetur in Clem. 1, lib. de sum. Trinit. D. Aug. tract. 11 in Joannem. Beda in c. 5 Joan. Leo Magn. Epist. 37 et 59. D. Thom. 3 p., q. 66, art. 9.*

Baptismus sub conditione cum ministratur, non iteratur.

LV. Neque vero quisquam putet, eum ab Ecclesia iterari, cum adhibita hujusmodi verborum formula, aliquem abluit, de quo incertum est, an baptizatus prius fuerit : Si baptizatus es, te iterum non baptizo ; si vero nondum baptizatus es, ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti : ita enim non impie iterari, sed sancte, cum adjunctione baptismum administrari dicendum est.

(a) Rom. 6, 10. — (b) In Joan. tract. 11. c. in abba (4)

Baptismus sub conditione quanta cum cautela ministrandus.

LVI. Quæ in re tamen diligenter a pastoribus aliqua providenda sunt, in quibus fere quotidie non sine maxima sacramenti injuria peccatur: neque enim desunt, qui nullum scelus admitti posse arbitrentur, si quemvis sine delectu cum adjunctione illa baptizent: quare si infans ad eos deferatur, nihil prorsus querendum putant, an is prius ablutus fuerit: sed statim ei baptismum tribuunt. Quin etiam, quamvis exploratum habeant, domi sacramentum administratum esse: tamen sacram ablutioem in ecclesia, adhibita solemnî cæremonia, cum adjunctione repetere non dubitant; quod quidem sine sacrilegio facere non possunt, et eam maculam suscipiunt, quam divinarum rerum scriptores irregularitatem vocant. Nam ea baptismi forma ex Alexandri Papæ (a) auctoritate in illis tantum permittitur, de quibus, re diligenter perquisita, dubium relinquitur, an baptismum rite susceperint, aliter vero nunquam fas est etiam cum adjunctione baptismum alicui iterum administrare. De irregularitate cujus hic est mentio, vide Apostat. et reheral. baptism. c. Et Litterarum et de Consecr. dist. 4, c. Eos qui, et lib. 5 decretal. de Baptismo et ejus effectu, c. de Quibus.

Septimus baptismi effectus, cælorum apertio.

LVII. Præter cætera vero quæ ex baptismo consequimur, illud veluti extremum est, quo reliqua omnia videntur referri, quod scilicet cœli aditum propter peccatum prius interclusum, unicuique nostrum patefacit. (b) Hæc autem qua

(a) Lib. 1 decret. tit. de Baptismo. c. de Quibus. —
(b) Beda, in c. 5 Luc.

in nobis baptismi virtute efficiuntur, ex iis plane intelligi possunt quæ in Salvatoris baptismi contigisse, Evangelica auctoritas confirmavit. Etenim (a) cœli aperti sunt, et Spiritus sanctus columbæ specie in Christum Dominum descendens apparuit, ex quo significatum est eis qui baptizantur, divini numinis charismata impertiri, et cælorum januam reserari: non quidem ut simul atque baptizati sunt, sed ut magis opportuno tempore ingrediantur in illam gloriam; cum omnium miseriarum expertes, quæ in beatam vitam cadere non possunt, pro mortali conditione immortalitatem assequuntur.

Gratiarum inæqualitas in baptizatis, unde?

LVIII. Atque hi quidem sunt baptismi fructus, quos, siquidem sacramenti vim spectemus, æque ad omnes pertinere dubitari non potest: sin autem quo quisque animo affectus ad illum suscipiendum accesserit, consideremus, plus minusve cœlestis gratiæ et fructus ad unum aliquem, quam ad alium pervenire omnino fateri oportet.

Precesiones, ritus et cæremoniæ baptismi explicandæ.

LIX. Restat nunc, ut quæ de hujus sacramenti precesionibus, ritibus et cæremoniis tradenda sint, aperte et breviter explicentur. Nam quod Apostolus de linguarum dono admonuit cum inquit (b): Sine fructu esse, si, quæ aliquis loquitur, a fidelibus non intelligantur: idem fere ad ritus et cæremonias transferri potest; imaginem enim et significationem earum rerum præ se ferunt, quæ in sacramento geruntur. Quod si il-

(a) Matth. 3, 16. — (b) 1 Cor. 14, 2 et d.

lorum signorum vim et potestatem fidelis populus ignoret, non magna admodum cæremoniarum utilitas futura esse videbitur. Danda est igitur pastoribus opera, ut eas fideles intelligant, certoque sibi persuadeant, si minus necessariae sint, plurimi tamen faciendas, magnoque in honore esse oportere. Id vero tum instituentium auctoritas, qui sine controversia sancti Apostoli fuerunt, tum finis, cuius causa cæremonias adhiberi voluerunt, satis docet. Ita enim sacramentum majori cum religione ac sanctitate administrari, ac veluti ante oculos poni præclara illa et eximia dona quæ in eo continentur, et in animos fidelium immensa Dei beneficia magis imprimi perspicuum est. *De iis ritibus vide Dionys. c. 2 de Eccles. hier. Clem. Epist. 3. Tertul. lib. de Corona milit. et de Baptism. passim. Origen. hom. 12 in Num. Cypr. Epistol. 70. Item vide de Consecr. dist. 4.*

Singularum baptismi cæremoniarum explicatio.

LX. Sed omnes cæremoniæ et preces quibus in baptismi administratione Ecclesia utitur, ad tria capita redigendæ sunt, ut in eis explicandis certus ordo a pastoribus servari possit, et quæ tradita ab illis fuerint, auditorum memoria facilius retineantur.

Ac primum quidem illarum genus est quæ atqueam accedatur ad baptismi fontem servantur: alterum earum, quæ cum ad ipsum fontem ventum est adhibentur; tertium earum, quæ peracto jam baptismi addi solent.

Aqua.

In primis igitur aqua paranda est, qua ad baptismum uti oportet.

Aquæ consecratio.

Consecratur enim baptismi fons, addito mysticæ unctionis oleo, neque id omni tempore fieri permissum est: sed, more majorum, festi quidam dies, qui omnium celeberrimi et sanctissimi optimo jure habendi sunt, expectantur: in quorum vigiliis sacræ abluitionis aqua conficitur, quibus etiam tantum diebus, nisi necessitas aliter facere coegisset in veteris Ecclesiæ hoc more positum fuit (a), ut baptismus administraretur. Sed quamvis Ecclesiæ hoc tempore propter communis vitæ pericula eam consuetudinem retinendam non judicavit, tamen solemnes illos dies Pascha et Pentecostes, quibus baptismi aqua consecranda est, summa cum religione adhuc observari.

Statio ad fores ecclesiæ.

Post aquæ consecrationem, alia deinceps, quæ baptismum anteedunt, explicare oportet: afferuntur enim, vel etiam adducuntur, qui baptismi initiandi sunt, ad ecclesiæ fores atque ab ejus introitu omnino prohibentur: quod indigni sint, qui domum Dei ingrediantur, antequam a se turpissimæ servitutis jugum repulerint, et totos se Christo Domino, ejusque justissimo imperio adixerint. *Tert. de Corona milit. c. 5. Cyril. Hierosol. Catech. 8.*

Catechismus.

Tum vero sacerdos ab eis exquirat quidnam ab Ecclesiæ petant: quo cognito, primum eos christianæ fidei doctrina, quam in baptismi profiteri debent, instituit: id autem catechismo efficitur:

(a) Cypr. Epist. 70. Item Basil. de Spiritu sancto, c. 27, et de Consec. dist. 4, c. in Sabbat.

(a) cujus institutionis morem a Domini Salvatoris præcepto manasse, nemo dubitare potest; cum ipse Apostolis jusserit (b) : Ite in mundum universum, et docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis. Ex quo licet cognoscere baptismum non esse administrandum, priusquam summa saltem religionis nostræ capita exponantur. Quoniam vero catechismi ratio ex multis interrogationibus constat, si is qui instituitur adulta ætate fuerit, ad ea quæ rogantur, ipse per se respondet : si autem infans sit, pro illo sponsor rite respondet, solemnemque sponsonem facit.

Exorcismus.

Sequitur exorcismus, qui ad expellendum diabolum, ejusque vires frangendas et debilitandas sacris et religiosis verbis ac precationibus conficitur. Accedunt ad exorcismum aliæ cæremoniæ, quarum singulæ ut quæ mysticæ sint, propriam atque illustrem significationem habent. *De Exorcismis, vide Tertull. de Præscript. c. 41. Cypr. Epist. 2, August. lib. 2 de Gratia Dei, et peccato origin. c. 40, et lib. 2 de Nupt. et Concupisc. c. 26. Optat. lib. 4 contra Parmenianum.*

Sal.

Nam cum sal in illius os, qui ad baptismum adducendus est, inseritur, hoc significari perspicuum est, eum fidei doctrina et gratiæ dono consecuturum esse, ut a peccatorum putredine liberetur, saporemque honorum operum percipiat, divinæ sapientiæ pabulo delectetur. *Bedæ in lib. 1*

(a) Clem. Rom. Epist. 5. August. de fide et oper. c. 9
 — (b) Marc. 16, 15. Matth. 23, 19.

Esdrae, c. 9. Isid. lib. 2 de Offic. Ecc. c. 20, et August. lib. 1 Confess. c. 11.

Signa crucis.

Obsignantur præterea signo crucis frons, oculi, pectus, humeri, aures : quæ omnia declarant, baptismi mysterio sensus baptizati aperiri ac roborari, ut Deum accipere præceptaque ejus intelligere ac servare possit. *De signo Crucis vide Tertull. lib. de Resurrect. carn. Basil. lib. de Spiritu sancto, Chrys. Contra gentes, et alios.*

Saliva et ad fontem accessio.

Postea vero illi nares et aures saliva liniuntur, statimque ad baptismi fontem mittitur : ut quemadmodum cæcus ille evangelicus, (a) quem Dominus jusserat oculos luto illitos Siloes aqua ablueri, lumen recuperavit : ita etiam intelligamus sacre ablutionis eam vim esse, ut menti ad cœlestem veritatem perspicendam lumen afferat. *De saliva. Ambr. lib. 1 de Sacram. c. 1, et De iis qui myst. init. c. 1, et de Consec. dist. 4, c. Postea.*

Abrenuntiatio.

His peractis ad baptismi fontem veniunt, ibique aliæ cæremoniæ et ritus adhibentur : ex quibus christianæ religionis summam licet cognoscere. Sacerdos enim ter conceptis verbis, eum, qui baptizandus est, interrogat : Abrenuntias Satanae, et omnibus operibus ejus et omnibus pompis ejus ? At ille, aut ejus nomine patrinus, ad singulas interrogationes respondet : Abrenuntio. Igitur qui Christo nomen daturus est, hoc primum sancte et religiose polliceri debet se diabolum et mundum deserere, ac nullum unquam tempus fore in quo utrumque veluti hostem teterrimum non deteste-

(a) Joan. 9, 7.

tur. *Tert. lib. de Coron. milit. c. 15, et de Spectac. c. 4, et de Idol. c. 6. Cypr. Epist. 7 et 54.*

Fidei professio.

Deinde ad ipsum baptismi fontem consistens, interrogatur a sacerdote hoc modo : Credis in Deum Patrem omnipotentem ? Cui ille respondet : Credo. (a) Atque ita deinceps de reliquis Symboli articulis rogatus, fidem suam solemniter religione proficitur, quibus sane duabus sponsonibus omnem christianam legis vim et disciplinam contineri perspicuum est.

Baptizandi voluntas.

Sed cum jam baptismum administrare oportet, quaerit sacerdos ab eo qui baptizandus est : num baptizari velit ; quod quidem per se vel ejus nomine, si infans sit, paterno annuente, statim in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, salutari aqua cum abluit. Quemadmodum enim homo, sua voluntate serpenti obediens, merito damnatus est, ita Dominus neminem in suorum numerum, nisi voluntarium militem, adscribi voluit : ut divinis jussis sponte obtemperans, aeternam salutem consequeretur.

Chrisma.

Jam postquam baptismus absolutus est, sacerdos summum baptizati verticem chrismate perungit : ut intelligat se ab eo die Christo capiti tanquam membrum conjunctum esse, atque ejus corpori insitum, et ea re christianum a Christo, Christum vero a chrismate appellari. Quid vero chrisma significet, ex his satis intelligi quae tunc sacerdos orat, divus Ambrosius testatur, *lib. 4 de Sacram. Dionys. de Eccles. hierar. c. 5. Cyril.*

h (a) Cyril. Hier. Catech. 2 et 3.

Hier. Catech. 3. Basil. lib. de Spiritu sancto, c. 27.

Vestis candida.

Induit postea sacerdos baptizatum veste alba, dicens : Accipe vestem candidam, quam immaculatam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu Christi, ut habeas vitam aeternam. Infantibus vero, qui vestitu non utuntur, iisdem verbis album sudarium datur. Quo symbolo significari sancti Patres docent tum resurrectionis gloriam, ad quam per baptismum nascimur : tum nitorem et pulchritudinem qua, dilutis peccatorum maculis, anima in baptismo ornatur : tum innocentiam atque integritatem, quam in omni vita baptizatus servare debet. *Dionys. loco citato. Ambr. De iis qui myst. c. 8.*

Cereus ardens.

Et deinde cereus ardens in manu traditur, qui ostendit fidem charitate inflammata, quam in baptismo accepit, bonorum operum studio alendam atque augendam esse. *De hoc cereo vide Gregorium Nazianz. Serm. 5, de Baptismo. Gregor. Turon. lib. 5, c. 11. Niceph. Hist. Eccles. lib. 3, c. 12.*

Nominis impositio.

Ad extremum vero nomen baptizato imponitur, quod quidem ab aliquo sumendum est, qui propter excellentem animi pietatem et religionem in sanctorum numerum relatus est : ita enim facile fiet, ut quis nominis similitudine ad virtutis et sanctitatis imitationem excitetur : ac praeterea, quem imitari studeat, eum quoque praecetur, et speret sibi advocatum ad salutem tum animi, tum corporis defendendam venturum esse.

Qualia nomina a christianis rejicienda.

LXI. Quare reprehendendi sunt, qui gentilium nomina, et eorum præcipue qui omnium sceleratissimi fuerunt tam diligenter consecantur, et pueris imponunt: cum ex eo intelligi possit, quanti christianæ pietatis studium faciendum existiment, qui impiorum hominum memoria tantopere delectari videntur, ut velint fidelium aures hujusmodi profanis nominibus undique circumsonare.

Totus de baptismo tractatus recapitulatio.

LXII. Hæc de baptismi sacramento, si a pastoribus explanata fuerint, nihil eorum fere prætermisum esse videbitur, quæ ad hanc cognitionem maxime pertinere existimanda sunt. Demonstratum est enim, quid ipsum baptismi nomen significet; quæ sit ejus natura et substantia; tum ex quibus partibus constet. Dictum est a quo institutus fuerit; qui ministri ad conficiendum sacramentum necessarij sint, quosque tanquam pædagogos ad sustentandam baptizati imbecillitatem adhibere oporteat. Traditum est etiam quibus, et quemadmodum animo affectis baptismus administrari debeat; quæ sit ejus virtus, et efficientia; postremo qui ritus et cæremoniæ servantur, quantum proposita ratio postulabat, satis copiose explicatum est. Quæ omnia ob eam præcipue causam docenda esse pastores meminerint, ut fideles in hac cura et cogitatione perpetuo versentur: ut in iis, quæ adeo sancte et religiose sponderunt cum baptismo initiati sunt, fidem servant atque eam vitam instituant quæ sanctissimæ christianæ professioni respondeat.

DE CONFIRMATIONIS SACRAMENTO.

*Confirmationis sacramentum explicandis
tempus et necessitas.*

I. Si in sacramento confirmationis explicando pastorum diligentia requirenda unquam fuit, nunc certe opus est illud quam maxime illustrare, cum in sancta Dei ecclesia hoc sacramentum a multis omnino prætermittatur: paucissimi verosint, qui divinæ gratiæ fructum quem deberent, ex eo capere studeant. Quare fideles ita de hujus sacramenti natura, vi dignitate tum in die Pentecostes, quo præcipue die administrari solet: tum aliis etiam diebus cum id pastores commode fieri posse judicaverint, docendi erunt, ut intelligant, non solum negligendum non esse, sed summa cum pietate et religione suscipiendum: ne ipsorum culpa, maximoque malo veniat, ut frustra in eos divinum hoc beneficium collatum esse videatur.

Hoc sacramentum, cur Confirmatio nuncupetur.

II. Sed ut a nomine initium sumatur: Confirmationem ab Ecclesia (a) hoc sacramentum idcirco vocari docendum est, quoniam qui baptizatus est, cum ab episcopo sacro chrismate ungitur, additis solemnibus illis verbis: Signo te signo crucis et confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, nisi aliud sacramenti efficientiam impediatur novæ virtutis robore firmior, atque adeo perfectus Christi miles esse incipit.

Confirmatio est sacramentum.

III. In confirmatione autem, veram et propriam

(a) Conc. Aur. c. 5. Item Florent.